

20.02.2025

Kouvolan seurakuntayhtymä - Anjalankosken seurakuntaneuvosto

§ 13 Aloite seurakuntajaon muuttamisesta ja seurakuntayhtymän lakkauttamisesta/Anjalankoski

Diaarinumero DKOU/93/00.01.00/2025

Valmistelija Johanna Pesonen

Esittelijä Johanna Pesonen

Rakennemuutoksen arvioinnin loppuraportti on KJ 2:1 §:n mukainen selvitys seurakuntajaon muuttamiseksi.

Kouvolan seurakuntien seurakuntaneuvostojen pyynnöstä on yhteinen kirkkoneuvosto perustanut Rakennemuutoksen arviointityöryhmä selvittämään konkreettisia vaikutuksia kolmesta eri vaihtoehdosta turvaamaan seurakunnan tehtävän toteutuminen tulevaisuudessa Kouvolaan. Nämä vaihtoehdot ovat 1) ei muuteta mitään rakenteesta, mitä vaikutuksia, 2) nykyinen rakenne yhteistyötä tiivistämällä, konkreettisesti tuodaan esille mitä ja millä tavoin, 3) yhden seurakunnan malli, mitä konkreettisia vahvuuksia tai heikkouksia tässä rakenteesta. Työryhmän selvityksessä on kuvattu seurakuntayhtymän taustatiedot, hallintorakenne, jäsenmäärän kehitys, toimintaa, talouden kehitystä sekä tehty arviointia tehtäväkysymysten ja lainsäädännön näkökulmista. Työryhmä on johtopäätöksissään todennut yksimielisesti, että Kouvolan seurakuntayhtymän rakenne tulee olla sellainen, että seurakunnan perustehtävän toteutuminen turvataan. Merkityksellisimpiä asioita ovat seurakuntien paikallisuus, alueellinen toiminta, seurakuntien erityispiirteet sekä se, että seurakunnallinen toiminta tulee olla riittävän lähellä seurakuntalaisia. Seurakuntien toimintaympäristöt ovat muutoksessa asukasmäärän laskun, väestön ikääntyminen, yksinasuvien määrän kasvun ja lapsiperheiden ja lasten määrän vähenemisen myötä. Toimintaympäristön muutos vaikuttaa toiminnan ja taloudellisten resurssien kohdentamiseen. Tilastoennusteen mukaan Kouvolan seurakunnan jäsenmäärä vähenee merkittävästi tulevina vuosina (v. 2030 - 18,5 % ja v. 2040 - 38%). Nykyisessä rakennemuutoksessa jokainen seurakunta toimii hallinnollisesti itsenäisenä heille osoitetun määrärahan puitteissa ja seurakunnilla on omat henkilöstöresurssit. Yhtymän henkilöstö työskentelee koko yhtymän alueella. Nykyinen hallintorakenne ei ole optimaalinen muutettaessa hallintoa kevyemmäksi ja joustavammaksi. Talouden näkökulmasta, vaikka kirkollisverotulot pysyvätkin vielä vakaalla tasolla, kulut kasvavat voimakkaasti. Käyttötalouden varojen väheneminen vaikuttaa siihen, miten Kouvolan seurakuntien ja seurakuntayhtymän toimintaa tulevaisuudessa kehitetään ja kohdistetaan. Seurakuntayhtymä ei pysty jatkossa taloudellisesti turvaamaan entisenlaisia palveluja eikä hoitamaan näin isoja kiinteistöjen ylläpito-, korjaus- ja investointikustannuksia.

Työryhmä on johtopäätöksissään todennut, että selvityksen mukaan yhden seurakunnan malli turvaa parhaiten kirkon tehtävän toteutumisen Kouvolaan alueella. Seurakuntayhtymä lakkautetaan ja siihen kuuluvat seurakunnat yhdistetään yhdeksi seurakunnaksi, tämä parantaa parhaiten alueen seurakunnallista toimintakykyä. Alueellisesti perustehtävien hoitaminen helpottuu, koska resurssit ovat yhteiset. Henkilöstöresurssit ovat käytössä koko seurakunnan alueella, tämä helpottaa esimerkiksi yhteistyön

20.02.2025

Kouvolan seurakuntayhtymä - Anjalankosken seurakuntaneuvosto

järjestämistä ja sijaisten hankintaa. Talouden näkökulmasta yhden seurakunnan mallissa toiminnan kohdistaminen ja suunnittelu on helpompaa, koska resurssit ovat yhteiset. Talouden kiristyessä suurempi toimintayksikkö antaa paremmat mahdollisuudet tehdä myös säästötoimenpiteitä.

Työryhmä esittää selvityksessä (loppuraportissa), että tarkoituksenmukaisin seurakuntarakenne Kouvolaan on yhden seurakunnan malli. Valkealan seurakunnan edustaja Antti Uljas ja Anjalankosken seurakunnan edustaja Tero Suutari ovat ilmoittaneet eriävän mielipiteensä.

Rakennemuutoksen arvioinnin työryhmä on selvityksessään 27.1.2025 esittänyt, että Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakuntien seurakuntaneuvostot tekevät aloitteen yhdestä seurakunnasta. Työryhmä on arvioinut, että seurakuntajako voidaan muuttaa, koska muutos on kirkkolain 2 luvun 13 §:n mukaisesti kirkon tehtävän toteutumisen kannalta tarkoituksenmukainen ja muutos parantaa seurakuntien toimintakykyä ja toiminnan taloudellisuutta. Aloitteen seurakuntajaon muuttamisesta voi tehdä seurakuntaneuvosto (KL 2:14). Aloite lähetetään yhteisen kirkkoneuvoston kautta yhteiselle kirkkovaltuustolle lausunnon antamista varten. Yhteinen kirkkovaltuusto lähettää seurakuntaneuvostojen aloitteet ja selvityksen (loppuraportti) sekä oman lausunnon tuomiokapitulille. Aloite osoitetaan kirkkohallitukselle (KL 2:11).

Seurakuntalaisille on viipymättä ilmoitettava seurakuntajaon muuttamisesta koskevasta aloitteesta (KL 2:14). Kuulutus on julkaistava yleisessä tietoverkossa (14 vrk) ja paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä tai vastaavassa sähköisessä julkaisussa. Kuulutus koskee kaikkia seurakuntayhtymän seurakuntia ja on julkaistava jokaisessa niissä (KL 10:28, KJ 10:2). Seurakuntalaisten on mahdollisuus jättää aloitteesta kannanotto tuomiokapitulille 14 päivän kuluttua aloitetta koskevan kuulutuksen julkaisusta.

Lapsivaikutusten arviointi

Seurakuntarakenteen muutoksella voi olla merkittäviä lapsivaikutuksia riippuen siitä, miten muutos toteutetaan ja miten lasten ja perheiden tarpeet huomioidaan. Myönteisenä lapsivaikutuksena on, että suuremmassa seurakunnassa voi olla enemmän resursseja kehittää lapsille sopivia jumalanpalveluksia ja hengellistä toimintaa.

Seurakuntaliitosten myötä lastenkerhot yms. voivat siirtyä kauemmaksi, mikä voi heikentää lasten mahdollisuuksia osallistua. Toisaalta suurempi seurakunta voi tarjota monipuolisempia ja laadukkaampia palveluja, kuten erityisryhmien huomioimista ja uusia toimintamuotoja.

Rakenteen muuttuessa voi syntyä tunne yhteisöllisyyden heikkenemisestä. Toisaalta jos uusi seurakunta panostaa yhteisöllisyyden säilyttämiseen ja vahvistamiseen, muutos voi tarjota uusia ystävyyssuhteita ja yhteisöllisyyden kokemuksia.

Suurempi seurakunta voi tarjota parempia resursseja lapsille ja nuorille suunnattavaan työhön. Moniammatillisuuden ja vahvan verkostoitumisen kautta alueellista toimijuutta voidaan vahvistaa.

20.02.2025

Kouvolan seurakuntayhtymä - Anjalankosken seurakuntaneuvosto

Seurakuntarakenteen muutos on niin laaja kokonaisuus, että lapsivaikutuksia on syytä arvioida vielä tarkemmin päätöksen toteuttamisen jälkeen (seuranta).

Kirkkoherran päätösesitys

Anjalankosken seurakuntaneuvosto katsoo, että seurakuntajakoa voidaan muuttaa, koska työryhmän loppuraportin mukaan muutos on kirkon tehtävän toteutumisen kannalta tarkoituksenmukainen ja muutos parantaa seurakuntien toimintakykyä ja toiminnan taloudellisuutta (KL2:13)

Anjalankosken seurakuntaneuvosto tekee kirkkohallitukselle seuraavan sisältöisen aloitteen Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakuntien seurakuntajaon muuttamiseksi ja Kouvolan seurakuntayhtymän lakkauttamiseksi.

- 1) Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakunnat lakkaavat niiden yhdistyessä yhdeksi uudeksi seurakunnaksi 1.1.2027 lukien niin että, seurakunnan alueena on nykyisen Kouvolan kaupungin alue. Uuden seurakunnan nimi valitaan prosessin aikana.
- 2) Kouvolan seurakuntayhtymä lakkaa 1.1.2027 lukien kun seurakuntayhtymään kuuluvat seurakunnat yhdistyvät yhdeksi seurakunnaksi.
- 3) uuden seurakunnan kirkkovaltuusto muodostetaan 1.1.2027 lukien syksyllä 2026 pidettävien seurakuntavaalien perusteella
- 4) seurakuntayhtymän omaisuus, velat ja muut vastaavat sitoumukset siirtyvät uuteen perustettavaan seurakuntaan (KL 2:15). Testamentilla tai lahjoituksen perusteella saatu omaisuus käytetään ehtojen mukaisesti asianomaisen seurakunnan hyväksi tai sen tehtävien mukaiseen toimintaan
- 5) mikäli seurakuntaneuvostot tekevät sopimuksia osa-aluehallinnon järjestämisestä tulevat ne voimaan samanaikaisesti kuin kirkkohallituksen päätös seurakuntajaon muutoksesta (KJ 2:3)
- 6) kirkkohallitus määrää, että täytäntöönpanoon liittyviin toimenpiteisiin on ryhdyttävä mahdollisista valituksista huolimatta

Teuvo Pokin vastaesitys

Ehdotan, että edetään 2 vaihtoehdon mukaan, jossa säilytetään nykyinen rakenne, mutta yhteistyötä tiivistetään. Yhdistymisen sijaan seurakuntayhtymän perussääntöä voitaisiin kehittää.

Perustelut:

Monilla seurakuntalaisilla on huoli alueellisen tasapuolisuuden säilymisestä ja omaleimaisen paikallisen toiminnan häviämisestä sekä pelko siitä, että toiminta keskittyy isompiin taajamiin. Myös muutamilta seurakunnan työntekijöiltä on tullut viesti ja huoli toimivuudesta.

20.02.2025

Kouvolan seurakuntayhtymä - Anjalankosken seurakuntaneuvosto

Yhden seurakunnan mallissa on vielä liian paljon avoimia asioita, esim. kuinka eri alueet huomioidaan päätöksenteossa ja mitä on suunniteltu. Yhden seurakunnan malli ei välttämättä korjaa taloutta.

Päätös

Yksi seurakuntaneuvoston jäsen pyysi äänestyksen alkaessa salaista lippuäänestystä. Varapuheenjohtaja antoi äänestysohjeen: jaa-ääni = kirkkoherran esitys eli yhden seurakunnan malli. Ei-ääni = Teuvo Pokin vastaesitys eli yhteistyön tiivistämisen malli.

Äänestyksen tulos: 10 jaa, 3 ei. Näin ollen kirkkoherran päätösesitys tuli valituksi.